

81. møde

Onsdag den 13. april 1983 kl. 13.00

Dagsorden:

1) Spørgsmål til ministrene.

2) Forespørgsel nr. F 23:

Forespørgsel til industriministeren [om discountbutikker].

Af Anne Grete Holmsgård (VS), Tove Lindbo Larsen (S) og Gade (SF).

3) Valg af 5 medlemmer og 5 stedfortrædere til Europarådets rådgivende forsamlings 35. ordinære samling.

Meddelelser fra formanden:

Første næstformand (Knud Østergaard):

I skrivelse af d.d. meddeler miljøministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om kemikalieaffaldsdepoter.
(Lovforslag nr. L 181).

I skrivelse af g.d. meddeler ministeren for skatter og afgifter, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om en realrenteafgift af visse pensionskapitaler m.v.
(Lovforslag nr. L 183).

I skrivelse af d.d. meddeler justitsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om registrering af fonde.
(Lovforslag nr. L 184).

I skrivelse af g.d. meddeler industriministeren, at han ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give folketinget en skriftlig

Industripolitisk redegørelse.

(Redegørelse nr. R 13).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Jeg foreslår, at forhandlingen om denne redegørelse finder sted onsdag den 27. april. Hvis ingen gør indsigelse mod dett forslag vil jeg betragte det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Medlemmer af folketinget Ingerlise Koefoed (SF), Marianne Bentsen-Pedersen (SF), Alice Faber (SF) og Ebba Strange (SF) har meddelt mig, at de ønsker til ministeren for kulturelle anliggender at stille følgende:

Forespørgsel.

»Hvad agter ministeren at gøre for under de bebudede nedskæringer på kulturministeriets budget at sikre bredde, kvalitet, alsidighed og aktualitet i kulturtilbuddene til børn og voksne, og hvorledes vil ministeren sikre kunstnere, arkitekter og kulturformidlere gode arbejds- og uddannelsesmuligheder?«

(Forespørgsel nr. F 24).

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Hermed har jeg den ære for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om kemikalieaffaldsdepoter.
(Lovforslag nr. L 181).

Under revisionen af miljøbeskyttelsesloven i foråret 1982 drøftedes forureningsrisikoen fra kemikalieaffald, der er deponeret herhjemme navnlig i perioden siden afslutningen af 2. verdenskrig.

Der var blandt folketingets partier bred enighed om at få tilvejebragt en kortlægning og vurdering af problemernes omfang, før man lagde sig fast på, hvordan disse miljøsici skulle imødegås.

Den forhenværende miljøminister bad derfor miljøstyrelsen om en redegørelse for problemerne og om en indstilling om, hvordan de kunne gribes an.

Miljøstyrelsen afgav i oktober 1982 redegørelsen: »Kemikalieaffald – kortlægning og forslag til løsninger«. Redegørelsen er udarbejdet i et tæt samarbejde mellem styrelsen, kommunerne og amtskommunerne samt ho-

[Miljøministeren]

vedstadsrådet. Jeg har i november 1982 orienteret folketingets miljø- og planlægningsudvalg om redegørelsen, der indeholdt en skitse til lovudkast, som nærværende lovforslag bygger på.

Ved kortlægningen er der foretaget en foreløbig vurdering af forureningsrisici og af behovet for undersøgelser, for afhjælpning af forurening og for kontrolforanstaltninger.

Miljøstyrelsen skønner, at hvis de undersøgelser og indgreb mod forurening, der er beskrevet i redegørelsen, iværksættes, vil der over en 10-årig periode kunne skabes forsvarlig kontrol med udsivningen fra de kortlagte depoter. Miljøstyrelsen skønner endvidere, at omkostningerne herved over samme periode vil være godt 400 mill. kr.

Redegørelsen fastslår dog, at det ikke er muligt på nuværende tidspunkt at give en endelig vurdering af problemernes omfang og dermed af behovet for fremtidig indsats.

Lovforslaget lægger op til et effektivt og smidigt samarbejde mellem miljømyndighederne om oprydningen i ældre kemikalieaffaldsdepoter, dvs. depoter, der er etableret før 1. april 1976, hvor den nugældende ordning for kemikalieaffald blev indført.

Jeg lægger overordentlig stor vægt på, at der nu igangsættes en sådan systematisk oprydningsindsats, så truende forurening fra kemikalieaffald af grundvand, jord, vandløb og søer bringes under betryggende kontrol.

Erfaringerne fra de tilfælde, hvor der er grebet ind mod forureningen fra depoter med kemikalieaffald, viser, at navnlig omkostningsspørgsmålet giver anledning til vanskeligheder. Årsagen er, at den myndighed, der tager initiativet, vil stå med betydelige omkostninger, som det vil være vanskeligt at få dækket ind. En økonomisk ansvarlig vil ofte ikke kunne findes, og i de tilfælde, hvor den ansvarlige kendes, vil myndigheden typisk være henvist til at gøre et eventuelt økonomisk krav gældende ved domstolene.

Derfor foreslås det, at opgavefordelingen mellem myndighederne fastlægges klart, og at der i lovforslaget gøres endeligt op med omkostningsfordelingen mellem miljømyndighederne.

Derimod ændres der i lovforslaget i det væsentlige ikke ved det offentlige muligheder for efter miljøbeskyttelsesloven at gøre det endelige økonomiske ansvar gældende over for de private virksomheder, der måtte

have ansvaret for det deponerede kemikalieaffald. Muligheden for at gøre økonomiske krav gældende mod forureneren efter erstatningsrettens almindelige regler opretholdes endvidere fuldt ud.

Efter forslaget er det amtskommunerne, der er ansvarlige for projekteringen af foranstaltninger mod forureningen og de nødvendige forudgående undersøgelser af forureningsforholdene. Miljøstyrelsen skal på grundlag af den specialviden, styrelsen sidder inde med, vurdere amternes afværgeprojekter, godkende dem og foretage en prioritering på landsplan af projekternes gennemførelse. En prioritering vil nemlig være nødvendig for at sikre størst mulig effekt af de statslige bevillinger, der afsættes til afværgeforanstaltninger. Kommunerne inddrages i amtskommunernes undersøgelses- og projekteringsarbejde, og de står for driften af og kontrollen med afværgeforanstaltninger.

Det foreslås endvidere, at den berørte amtskommune og kommune afholder de udgifter, der er forbundet med aktiviteter, amtskommunen henholdsvis kommunen er ansvarlig for. Staten afholder udgifterne til etablering af afværgeforanstaltninger, f.eks. udgifter til bortgravning eller etablering af afværgeboringer. Herudover yder staten efter forslaget økonomisk støtte til økonomisk svagt stillede kommuner med forholdsmæssigt store omkostninger efter loven. Det foresættes således i lovforslagets bemærkninger, at en kommune i alt højst kan komme til at betale, hvad der svarer til 0,2 pct. af kommunens skatteudskrivningsgrundlag.

Det skønnes, at de samlede omkostninger efter loven vil fordele sig med knap halvdelen til staten og godt halvdelen til amtskommunerne og kommunerne, idet amtskommunerne afholder en væsentlig større andel af de samlede kommunale udgifter end kommunerne.

Oprydningen skal foregå i tæt samarbejde mellem miljømyndighederne, og det vil være nødvendigt løbende at vurdere den fælles indsats. Derfor foreslås det, at der nedsættes et råd under miljøministeren med repræsentanter fra de kommunale organisationer og ministeriet, der skal have til opgave at drøfte hovedlinjerne i lovens administration, herunder ambitionsniveauet i oprydningsindsatsen og prioriteringen af de midler, det offentlige anvender på området.

[Miljøministeren]

Det foreslås endvidere at give kommuner og amtskommuner en mulighed for at anvende miljøankenævnet som opmand i tilfælde, hvor der er uenighed mellem myndighederne om omfanget af og karakteren af de afværgeforanstaltninger, som miljøstyrelsen har godkendt. Hvis den berørte kommunalbestyrelse eller det berørte amtsråd ønsker det, skal miljøstyrelsen således efter forslaget forelægge sin godkendelse af afværgeprojektet for miljøankenævnet. Miljøankenævnet foreslås sammensat af sagkyndige, der beskikkes af miljøministeren efter indstilling fra de kommunale organisationer og miljøstyrelsen.

For at opnå en forenklet procedure for gennemførelse af afværgeforanstaltninger foreslås det, at en række tilladelser m.v. efter miljøministeriets lovgivning ikke kræves i forbindelse med etablering af afværgeforanstaltninger.

I hovedstadsområdet foreslås det, at amtsrådene i lighed med resten af landet står for undersøgelses- og projekteringsopgaver efter lovforslaget, da dette findes hensigtsmæssigt på grund af opgavernes særlige karakter. I Københavns og Frederiksberg kommuner varetager kommunalbestyrelsen efter forslaget tillige de opgaver, der i den øvrige del af landet er henlagt til amtskommunerne.

Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen har været inddraget i udarbejdelsen af dette lovforslag. Foreningerne har under forhandlingerne med miljøministeriet gjort gældende, at løsning af denne opgave har en sådan karakter, at det bør være staten, der finansierer udgifterne herved. Regeringen har givet udtryk for, at staten, amterne og kommunerne i fællesskab bør løse opgaven samt være fælles om dækning af udgifterne i forbindelse hermed.

På dette grundlag har foreningerne været indforstået med den fordelingsnøgle, der er angivet i lovforslagets bemærkninger, samt i principperne for fordelingen af opgaverne mellem staten, amterne og kommunerne.

Der er på det kommunale lov- og cirkulæreprøgram af miljøministeriet anvist besparelser for de kommunale merudgifter, der er knyttet til ordningen.

Ikrafttrædelsestidspunktet foreslås til den 1. juli 1983, da jeg mener, det er betydningsfuldt, at grundlaget for oprydningsindsatsen foreligger snarest muligt.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale det til folketingets hurtige og velvillige behandling.

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Hermed har jeg den ære for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om en realrenteafgift af visse pensionskapitaler m.v.

(Lovforslag nr. L 183).

Forslaget går ud på, at der fra og med 1984 gennemføres en realrenteafgift af visse pensionskapitaler m.v.

Forslaget er udarbejdet på grundlag af aftalen af 13. december 1982 mellem regeringen og socialdemokratiet om en sådan afgift. I overensstemmelse med denne aftale er lovforslaget udformet i et nært samarbejde med sagkyndige fra forsikringsselskaber, pensionskasser og pengeinstitutter. Deres omfattende kendskab til forvaltningen af pensionsformuerne og deres konstruktive bidrag til udformningen af afgiften har ført til, at der i februar og marts 1983 er foretaget visse præciseringer og metodeændringer i forhold til den oprindelige aftale. Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke de sagkyndige for den bistand, de har ydet.

Baggrunden for forslaget er den alvorlige økonomiske situation, som blandt andet har givet sig udslag i et renteniveau, der er unormalt højt ikke alene i forhold til den nominelle forrentning, vi tidligere har været vant til, men også i forhold til de årlige stigninger i pris- og lønniveau. Hvis denne udvikling fortsætter, vil pensionsopparerne på længere sigt kunne opnå pensioner, der ligger væsentligt over, hvad de med rimelighed kunne forvente. Derfor er den foreslåede realrenteafgift indrettet således, at den formindsker denne ekstraordinært høje realrente. Hvis realrenten derimod falder, bliver afgiften lavere. Falder realrenten så meget, at den bliver lavere end prisstigningen med tillæg af 3½ procentpoints, skal der ikke svares afgift. Realrenteafgiften hindrer således ikke, at pensionisterne kan opnå en rimelig forrentning af deres pensionsmidler og dermed en rimelig pension. Skattereglerne indeholder fortsat en tilskyndelse til at foretage pensionsopsparing. Forslaget bidrager til at ska-